

ШЕСТНАДЕСЕТИ СЛАВИСТИЧНИ ЧЕТЕНИЯ
„ПАМЕТ И ИСТОРИЯ В СЛАВЯНСКИТЕ ЕЗИЦИ И
ЛИТЕРАТУРИ“

Ивана Давитков

Нов български университет (България)

Филологически факултет, Университет в Белград (Сърбия)

SIXTEENTH INTERNATIONAL SLAVIC STUDIES CONFERENCE
MEMORY AND HISTORY IN SLAVIC LANGUAGES AND LITERATURES

Ivana Davitkov

New Bulgarian University (Bulgaria)

Faculty of Philology, University of Belgrade (Serbia)

ORCID ID: 0000-0003-3697-4029

E-mail: ivadavitkov@gmail.com

На 30 и 31 май 2024 г. се проведеха Шестнадесетите славистични четения – утвърден научен форум, който от 1992 година традиционно се провежда на всеки две години под егидата на Факултета по славянски филологии на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Умело подбраната тема на тазгодишното издание на Четенията: „Памет и история в славянските езици и литератури“, предизвика интереса на български и чуждестранни слависти. По време на форума утвърдени български и чуждестранни имена в славистичната наука, както и участващите млади изследователи, предложиха интересни изследователски тези и дискутираха върху сложните връзки между паметта, историята, езика и литературата в славянски контекст.

ШЕСТНАДЕСЕТИ СЛАВИСТИЧНИ ЧЕТЕНИЯ...

По традиция, в Организационния комитет се включиха утвърдени учени слависти: проф. Бошко Сувайджич (Сърбия), проф. Звонко Ковач (Хърватия), проф. Анджела Франчич (Хърватия), проф. Людмила Ухлиржова (Чехия), проф. Мария Добрикова (Словакия), проф. Джузепе дел Агата (Италия), проф. Панайот Карагьозов (България), проф. Маргарита Младенова (България). Програмният комитет беше съставен от българските слависти доц. д-р Величко Панайотов, доц. д-р Добромир Григоров, д-р Диана Иванова, д-р Мая Радичева, д-р Мартин Стефанов, д-р Витка Делева, д-р Тиха Бончева, д-р Владимир Колев.

Конференцията беше официално открита от заместник-ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ проф. Ренета Божанкова. С приветствени думи към участниците се обърна и деканът на Факултета по славянски филологии проф. Амелия Личева. Научният форум продължи с пленарно заседание, в рамките на което бяха изнесени два доклада: от проф. Маргарита Младенова на тема *Периферно екзистенциални глаголи в старобългарския език*, и от проф. Ренета Божанкова на тема *Градини, хербарии, книги – личните пространства на паметта в литературата*.

След дискусия и почивка, работата от двата дена на конференцията продължи по секции. В 11-те секции по езикознание и 15-те секции по литературознание и антропология се включиха 115 участници от престижни университетски и изследователски центрове у нас и от чужбина – Сърбия, Хърватия, Полша, Чехия, Словакия, Германия, Украйна и др. Половината от участниците в Четенията бяха чуждестранни учени (общо 56), което още веднъж потвърди значимостта на научния форум за съвременната славистична наука.

Езиковедските доклади бяха организирани в следните секции: *Лексикология и терминология, Етимология, Етнолингвистика и лингвокултурология, Проблеми на превода, Проблеми на чуждоезиковото обучение, Общи и съпоставителни изследвания, История на славянските езици*. Работната програма отвори засилен изследователски интерес към лексикалната и терминологичната проблематика, интерпретирани особено често и задълбочено, което изиска допълнително разпределение на текстовете по темата в четири секции. Докладите, разискващи въпроси от областта на етнолингвистиката, лингвокултурологията, общото и съпоставителното езикознание, бяха разпределени в две секции. Въпросите върху славянското езикознание от рефератите, предложени в работната

програма, бяха разгледани в синхронен и диахронен аспект, в съпоставка с друг славянски или неславянски език или в рамките на един конкретен славянски език. Проблематиката, изложена в езиковедските секции и последвалите дискусии, потвърди важността на изследванията, занимаващи се с взаимодействието между език, памет и история. Връзката им е от съществено значение за разбирането на това как индивидите и общностите изграждат своите идентичности и интерпретират своето минало.

Докладите от областта на литературознанието и антропологията бяха организирани в тринадесет направления: *Памет и колективна травма, Епос и наратив, Литературата в историческа перспектива, Литературата в учебниците по литература, Памет и история, Идентичности в романа, Исторически факт versus литературен факт, Театрознание и културология, Антропология, Сравнителни прочити, Колективна митология и сакрални герои, Литературни рефлексии на световната война, Класическо културно наследство.* През втория ден беше организирана отделна секция *Украйна отблизо*, в която взеха участие изследователи от Украйна, Полша и Словакия. В предложените реферати бяха обгледани връзките между културата, паметта и идентичността. От друга страна, приложените в докладите интердисциплинарен подход и сравнителна методология отвориха възможност за диалог върху динамиката при формирането на колективната памет и културното наследство. В заключение бих казала, че актуалната тема на тазгодишните Четения отново привлече изследователи слависти, които предложиха както теоретични, така и практически насочени доклади. По този начин, в славянски контекст бяха очертани, от една страна, сложните връзки между паметта и историята, от друга, езика и литературата. Въпреки пъстротата, с която се отличаваха докладите, работната програма беше умело структурирана. Това несъмнено оказва влияние върху поредното успешно издание на форума, който и тази година се превърна в място за обмен на научна информация и разискване на интересни гледни точки. Форумът отново потвърди значимостта на изследователските търсения около съвременните проблеми, свързани с идентичността, травмата и културната памет в славянските общества. Успехът на тазгодишните Четения потвърждава ролята на форума поддържането на международния научен обмен и в насърчаването на изследвания, насочени към актуални въпроси за славянския свят.